

BELGELER

TMMOB MİMARLAR ODASI NİSAN-MAYIS 2006

7

ULUSLARARASI BELGELER FÖYÜ

HABERLER

2

SIM Direktifi'nin Revize Edilmiş Metni Gündemde
ACE Genel Kurulu Brüksel'de Toplanıyor
Uluslararası Akreditasyon/Validasyon Yuvarlak Masa Konferansı
INTERARCH 2006: 11. Dünya Mimarlık Trienali
Sosyal Konut: 100 Yıllık Mimari Başkalaşım
Dünya Çevre Gününün Teması "Çölleşme"

BELGELER

AB

Binalarda Enerji Performansı Direktifi
(2002/91/EC)

4

AB

Geleceğin Kenti Üzerine Vatandaşların Deklarasyonu

9

RAIA (Avustralya)

Avustralya Hükümetleri İçin Yapılı Çevre Politikası Önerisi

14

RIAI (İrlanda)

İrlanda Mimarlık Mesleği Davranış Kuralları

17

YAYINLAR

22

WEB KAYNAKLARI

24

TMMOB Mimarlar Odası tarafından yayımlanan Mimarlık Haberler bülteninin ekidir.

TMMOB MİMARLAR ODASI Konur Sok. No: 4/2 Yenışehir 06650 Ankara

Tel: 0312 417 37 27 Faks: 0312 418 03 61 e-posta: info@mimarlarodasi.org.tr www.mimarlarodasi.org.tr

Mimarlar Odası Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Fatih Söyler Baskı: Yalçın Matbaası 1500 adet basılmıştır.

SIM Direktifi'nin Revize Edilmiş Metni Gündemde

Avrupa Birliği'nde hizmetlerin serbest dolaşımını düzenlemek amacıyla hazırlanan SIM (İç Pazarda Hizmetler) Direktifi'nin Şubat 2006'da Avrupa Parlamentosu'nda görüşülmesi ve oylanarak değişikliklerle beraber kabul edilmesinin ardından, Avrupa Komisyonu revize edilmiş metni Nisan ayında kamuoyuna sundu. Direktifi hazırlayan raportöre göre, tüm oylama ve revizyonların ardından direktifin son haliyle onaylanması 2007'nin ortalarını bulacak. Öte yandan Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE), direktif üzerinde mimarlık meslek alanı açısından inceleme ve değerlendirmelerini sürdürüyor.

Revize edilmiş metne ve süreçle ilgili haberlere ulaşmak için:

www.europa.eu.int/comm/internal_market/services/services-dir/index_en.htm

ACE Genel Kurulu Brüksel'de Toplanıyor

2006 yılının ilk ACE Genel Kurulu 28-29 Nisan tarihlerinde Brüksel'de toplanıyor. Toplantının önemli gündem maddeleri arasında, ACE'nin genel politikalarının görüşülmesi, UIA ve ACE arasında işbirliği anlaşması imzalanması, Avrupalı mimarlar için sürekli mesleki gelişim konusunda ortak bir değerlendirme sistemi geliştirilmesi, Avrupalı mimarların kayıt ve lisanslarıyla ilgili tüm bilgileri içeren bilgi kartlarının oluşturulmasını öngören bilgi paylaşımı sistemi, ACE iletişim stratejisinin revize edilmiş metni ve SIM Direktifi konusunda değerlendirme ve eylem kararı bulunuyor.

Uluslararası Akreditasyon/Validasyon Yuvarlak Masa Konferansı

4-6 Mayıs 2006 tarihlerinde, Washington'da Amerikan Mimarlar Enstitüsü (AIA) ve Ulusal Mimarlık Akreditasyon Kurumu (NAAB) tarafından mimarlık

eğitimi programlarının akreditasyonu konusunda bir yuvarlak masa konferansı düzenleniyor. Toplantının amacı, davetli ülkeler ve meslek kuruluşlarının temsilcileriyle beraber akreditasyon/validasyon sistemleri arasında karşılıklı tanınma olanaklarını değerlendirmek ve gerekirse bu konuda bir anlaşma metni hazırlamak üzere çalışma başlatmak olarak belirtiliyor. Böylece bir akreditasyon/validasyon kurumu tarafından onaylanmış olan bir okul derecesi/kredisinin diğer ülkelerdeki kurumlar tarafından tanınması olanaklı hale gelecek. Toplantıya davet edilen katılımcılar arasında, Avustralya, Kanada, Çin, Meksika, Güney Kore, İngiltere ve ABD'nin yanısıra UNESCO-UIA Validasyon Konseyi'nin temsilcileri de bulunuyor.

1994 yılında UIA mimarlık eğitimi ve uygulaması için uluslararası tavsiye niteliğinde standartlar geliştirmek üzere Meslek Uygulaması ve Eğitim komisyonlarını kurdu. 2000 yılında UNESCO ve UIA, Mimarlık Eğitimi İçin Validasyon Konseyi'ni oluşturmak üzere bir protokol imzaladılar. Bu süreç sonunda, Mimarlık Pratiği İçin Tavsiye Edilen Uluslararası Profesyonellik Standartları Konusunda UIA Muta-bakat Metni, UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Şartı ve UNESCO-UIA Mimarlık Eğitimi Validasyon Sistemi geliştirildi ve kabul edildi. Bu belgelerin tümü, uluslararası ortamda sınırlar arasında akademik ve mesleki niteliklerin taşınabilirliğini sağlamak için, beraber işleyen, tavsiye niteliğinde politika ve prosedürler sağladı. Fakat, Kanada, İngiltere ve ABD'nin mevcut akreditasyon sistemlerini UIA'nın yapmakta olduğu çalışmaya uyarlama konusunda çekimser kalması nedeniyle, yeni bir görüşme ve değerlendirme süreci başladı. Bunun üzerine, 2000 yılında UIA Konseyi'nde kabul edilen ve dünyadaki mimarlık eğitimi akreditasyon kurumları arasında karşılıklı tanıma anlaşmalarına çağrı yapan protokol üzerinde çeşitli çalışmalar yapıldı. Yeni metin 2005'te UIA Konseyi'nden geçti. Bu yuvarlak masa toplantısı, sürecin bir adım daha ileri götürülmesini hedefliyor.

Toplantı hakkındaki bilgileri ve katılımcılar tarafından akreditasyonla ilgili sağlanan referans belgeleri paylaşmak amacıyla, bu konuya ayrılmış bir web sayfası da düzenlendi:

collaboration.aia.org/iav_country_can

INTERARCH 2006: 11. Dünya Mimarlık Trienali

Bulgaristan'ın Sofya kenti 14-17 Mayıs 2006 tarihleri arasında, Uluslararası Mimarlık Akademisi (IAA), Bulgaristan Mimarlar Birliği (UAB) ve Sofya Mimarlık, İnşaat Mühendisliği ve Jeodezi Üniversitesi işbirliğinde düzenlenen 11. Dünya Mimarlık Trienali'ne evsahipliği yapacak. Programın önemli etkinlikleri arasında "Küreselleşme ve Mimari Değerler" temasıyla gerçekleştirilecek olan bir forum, çağdaş mimarlığın önde gelen isimlerinin katılacağı konferanslar, sergiler ve yarışmalar bulunuyor. Programda kendi bölgemizle ilgili olarak düzenlenecek önemli etkinliklerden biri de, UAB tarafından düzenlenen Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR) Çalışma Toplantısı olacak. 16 Mayıs'ta "Karadeniz Bölgesi'nin Bugünü ve Geleceği: Farklılıklar ve Ortak Sorunlar" temasıyla gerçekleştirilecek yuvarlak masa toplantısının yanısıra, aynı temalı bir sergi de açılması planlanıyor.

Program hakkında daha fazla bilgi ve katılım için:
Interarch Genel Sekreteri Milka Kosturkova
tel: +359 2 9434950
0882@mail.bol.bg

Sosyal Konut: 100 Yıllık Mimari Başkalaşım

Bulgaristan Mimarlar Birliği Sofya'da düzenlenecek olan Interarch 2006 programının tam ardından 18 Mayıs tarihinde "Sosyal Konut: 100 Yıllık Mimari

Başkalaşım" temalı bir seminer düzenliyor. Yeni binyıllık dönemin konut politikalarının gelişiminde yeni eğilimler getirdiği fikrinden hareketle düzenlenen seminer, küreselleşme bağlamında sosyal konut kavramı ve mimarlığına ilişkin politikaları ve gelecek vizyonunu tartışmayı amaçlıyor. Seminerde ele alınacak diğer konular arasında, mimarlık kalitesi ve bu kalitenin, toplumsal etkileşim, peyzaj, yeşil alan, altyapı ve ulaşım, hizmetler ve yerleşim alanlarının ekolojik özelliklerini de içine alacak şekilde kentsel bağlamla ilişkisi yer alıyor.

Program hakkında daha fazla bilgi ve katılım için:
Dr. Iskra Dandolo, Bulgaristan Mimarlar Birliği
tel: +359 82 43 87 55
idandolo@hotmail.com

Dünya Çevre Gününün Teması "Çölleşme"

Bu yılki Dünya Çevre Günü 5 Haziran 2006 tarihinde "Çöller ve Çölleşme" temasıyla gerçekleştirilecek. Çevre Günü'nün teması, Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın 2006 yılı programını yine aynı başlık üzerine kurgulaması nedeniyle bu şekilde belirlendi. Bu yılki kutlamanın resmî etkinliklerine Cezayir'in Algiers kenti evsahipliği yapacak. Gün boyunca, çevresel konulara dikkat çekilmesi ve kentte yaşayanların sürdürülebilir ve adil bir gelişime ulaşılmasında etkin rol almaya teşvik edilmesi hedefleniyor.

Daha ayrıntılı bilgi için:
www.unep.org/wed/2006/english

Binalarda Enerji Performansı Direktifi (2002/91/EC)

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

4 Ocak 2003 tarihinde yürürlüğe giren, Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin Binalarda Enerji Performansı Direktifi (2002/91/EC), Avrupa'da hem mevcut hem de yeni yapılacak binalarda enerji performansı değerlendirilmesine ilişkin belirli standartlar ve ortak bir yöntem getirmenin yanı sıra, düzenli bir denetim ve değerlendirme mekanizması kurarak, binalarda enerjinin daha verimli kullanılmasını sağlamayı amaçlıyor. Direktifin getirdiği yeni düzenlemeler tasarımcılar, mimarlar, yapı elemanı üreticileri, tesisatçılar, yapı uzmanları, mülk sahipleri ve kiracılar gibi Avrupa Birliği'nde gerek yapı üretimi ve onarımı alanında çalışan, gerekse yapıları kullanan birçok aktörü ilgilendiriyor.

AB'deki 160 milyon bina, birliğin enerji talebinin % 40'lık bir bölümünü oluşturması ve böylece de toplam karbondioksit yayılımının % 40'ını gerçekleştirmesi nedeniyle enerji verimliliğini sağlamak konusunda son derece büyük bir önem kazanıyor. Kyoto protokolüne göre karbondioksit yayılımını azaltmayı taahhüt etmiş olan AB, Binalarda Enerji Performansı Direktifi de böyle bir hedefe yönelik olarak hazırladı. Bu direktif, AB'nin daha önce yayımlanmış olduğu Sıcak Su Kazanları Direktifi (92/42/EEC), Yapı Malzemeleri Direktifi (89/106/EEC) ve enerji verimliliğini artırarak karbondioksit yayılımını sınırlamayı amaçlayan SAVE Direktifi'nin (93/76/EEC) bir devamı niteliğinde görülebilir. Tüm bu düzenlemeler sonucunda binalardaki mevcut enerji tüketiminde 2010 yılı itibarıyla % 22'lik bir tasarruf sağlanabileceği ve karbondioksit yayılımında ise 44 milyon tonluk bir düşüş elde edilebileceği belirtiliyor.

Binalarda Enerji Performansı Direktifi'nin, 4 Ocak 2006 tarihinde tüm AB üyesi ülkelerde tam olarak uygulamaya geçmesi beklenmesine rağmen, bu tarih itibarıyla, 3 ülkenin direktifi kendi yasalarına tam olarak yansıttığı, 7 ülkenin ise kısmi olarak bu süreci tamamladığı açıklandı. 10 ülkenin ise sertifikalandırma ve denetim için belirtilen sürenin yaklaşık üç yıllık bir dönem için uzatılmasını talep ettiği ifade ediliyor. Bu anlamda, düzenlemelerin tam anlamıyla işleyişe geçmesi için bir süre daha beklenmesi gerektiği ortaya çıkıyor.

Türkiye'deki duruma baktığımızda ise, sözkonusu direktifin Ulusal Program içinde "Enerji İç Pazarı Dışında Kalan Enerji Mevzuatının Benimsenmesi İçin Program Oluşturulması" başlığı altında, "Enerji Verimliliği ile ilgili Ulusal Mevzuatın Uyumunun Sağlanması" alt başlığında yer aldığını görüyoruz. Bu kapsamda en öncelikli düzenleme, "Binalarda Isı Yalıtımı Yönetmeliği"nin direktife uyumunun sağlanması. Bu süreçten sorumlu kuruluş olan Bayındırlık ve İskân Bakanlığı tarafından yürütülen uyum çalışmalarının yanı sıra, konunun enerji performansı ile ilgili olması ve Türkiye'nin enerji verimliliği politikaları ve faaliyetlerinden sorumlu ana kurumlarından birinin Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü olması nedeniyle, çalışmalar şu anda iki kuruluşun işbirliğiyle ortak bir komisyon tarafından yürütülüyor.

Binalarda enerji performansının artırılmasına ilişkin yapılacak çalışmaların, ısı yalıtımına ilişkin yönetmelikle sınırlı kalmayacağını, konuyla doğrudan ve dolaylı olarak ilgili olan birçok farklı alanda çeşitli düzenlemelerin yapılmasının gündeme geleceğini de belirtmek gerekir.

Enerji verimliliğine ilişkin etkinlikleri tüm Türkiye çapında daha etkin olarak gerçekleştirmek ve uyum sürecini hızlandırmak amacıyla, 1 Temmuz 2005 tarihinden itibaren "Türkiye'de Enerji Verimliliğinin İyileştirilmesine Dair AB Eşleştirme (Twinning) Projesi" yürütülüyor. 20 ay sürecek olan bu projeye AB üyesi ülkelerden Fransa ve Hollanda'nın enerji verimliliği kuruluşları olan ADEME ve SENTERNOVEM ile yürütülecek çalışmalar kapsamında, AB'nin enerji verimliliği politikaları ve uygulamaları konusunda teknik yardım, bilgi transferi ve eğitim yoluyla Avrupa'daki benzerlerine uygun bir enerji verimliliği çerçevesinin Türkiye'de oluşturulması hedefleniyor. Aynı zamanda söz konusu proje, yasal ve kurumsal yapının kuvvetlendirilmesi, enerji tasarrufu potansiyelinin belirlenmesi ve bilinçlendirme faaliyetlerini de kapsıyor.

Proje kapsamında görev alan uzmanlar, Mart 2006'da aralarında Mimarlar Odası'nın da bulunduğu çeşitli kurum ve kuruluşlarla görüş ve bilgi alışverişinde bulundular. Oda ile yapılan görüşmeler temel olarak "İmar Kanunu, mimari tasarım, tesisat ve binaların enerji performansı" konularından oluşuyordu. Bu eşleştirme projesi kapsamında meslek alanlarını bilgilendirici çeşitli etkinlikler yapılması bekleniyor.

Aşağıda, İngiltere Enerji Koruma Birliği Direktörü Andrew Warren tarafından hazırlanmış olan ve Binalarda Enerji Performansı Direktifi'nin bütün hükümlerini kapsayan bir özetini sunuyoruz. Daha ayrıntılı bilgi için tam metne bakılması gerekir.

Binalarda Enerji Performansı Direktifi'nin tam metnine İngilizce olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/energyperformancedirective.pdf>

Direktifin burada sunulan özetinin İngilizce metni için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/energyperformancesum.pdf>

Direktifin burada sunulan Türkçe metni için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/enerjiperformansi.pdf>

Konuyla ilgili diğer belge ve haberler, Avrupa Komisyonu'nun binalarda enerji verimliliği konulu sayfasından takip edilebilir:

http://europa.eu.int/comm/energy/demand/legislation/buildings_en.htm

DİREKTİF ÖZETİ

Madde 1: Amaç

Amaç, aşağıdaki düzenlemelerle binaların enerji performansını geliştirmektir:

- Binaların bütüncül enerji performansını hesaplamak için kullanılacak ortak bir metodoloji;
- Yeni binalar için minimum enerji performansı şartları;
- Yenilenecek mevcut büyük ölçekli binalar için minimum enerji performansı şartları;
- Binalara enerji sertifikası uygulaması;
- Sıcak su kazanları ve iklimlendirme sistemlerinin düzenli denetimi.

Madde 2: Tanımlar

Direktifin amaçları doğrultusunda şu tanımlar yapılmıştır: Bina, binanın enerji performansı, binanın enerji performansı sertifikası, birleşik ısı ve güç (combined heat and power-CHP), iklimlendirme sistemi, kazan, sürekli çıkış gücü (effective rate output-kW) ve ısı pompası.

Bunlar arasından önem kazanan ilk üç tanım şu şekildedir:

Bina: İç mekân iklimini düzenlemek için enerjinin kullanıldığı ve dört bir yanı duvarla çevrili, üzeri örtülü yapıdır; bina denildiğinde, bir bütünden veya ayrı kullanılmak üzere tasarlanmış veya değiştirilmiş parçaların herhangi birinden bahsediliyor olabilir.

Binanın enerji performansı: Binanın standart kullanımının getirdiği farklı ihtiyaçları karşılamak üzere fiili olarak harcanan veya harcanacağı tahmin edilen, diğer birtakım ihtiyaçların yanı sıra ısıtma, sıcak sulu ısıtma, soğutma, havalandırma ve aydınlatma gibi hizmetleri içerebilecek, enerji miktarı. Bu miktar, yalıtım, teknik ve tesisatla ilgili özellikler, iklim özelliklerine bağlı tasarım ve konumlanma, güneşe maruz kalma ve çevredeki yapıların etkisi, kendi kendine enerji üretimi ve bunların yanı sıra iç mekân iklimi gibi enerji talebini etkileyen diğer faktörleri de dikkate alarak hesaplanan bir veya daha fazla sayısal veriden oluşmaktadır.

Binanın enerji performansı sertifikası: Üye ülke veya onun yetkilendirdiği bir tüzel kişi tarafından onaylanan ve binanın direktifte belirtilen genel metodolojik çerçeveye göre hesaplanmış enerji performansını belgeleyen sertifika.

Madde 3: Ortak Bir Metodolojinin Kabulü

Bu madde, bütün üye ülke hükümetlerinin binaların enerji performansını hesaplayan ortak bir metodoloji uygulamasını öngörmektedir. Bu hesaplamalar, aşağıdaki özellikleri bir araya getiren bir genel çerçeve üzerine kurulu olmalıdır:

1. Binaların enerji performanslarını hesaplama metodolojisi en azından aşağıdaki noktaları içermelidir:

- a. Binanın ısı özellikleri (kabuk ve iç bölmeler vs.); bu özellikler hava sızdırmazlığı da içermelidir.
- b. Isıtma tesisatı ve sıcak su sistemi; ayrıca bu tesisat ve sistemlerin yalıtım özellikleri de dikkate alınmalıdır.
- c. İklimlendirme tesisatı
- d. Havalandırma
- e. Aydınlatma tesisatı (özellikle konut dışındaki binalarda)
- f. Dış mekân iklimi de dikkate alınacak şekilde, binaların konumu ve yönelimi
- g. Pasif güneş sistemleri ve güneşten korunma
- h. Doğal havalandırma
- ı. İç mekândaki iklim koşulları ve tasarlanmış iç mekân iklimi

2. Aşağıdaki özelliklerin getirdiği olumlu etki, bu hesaplamada uygun olduğu yerlerde dikkate alınmalıdır:

- a. Aktif güneş sistemleri ve yenilenebilir enerji kaynakları üzerine kurulu ısıtma ve elektrik sistemleri
- b. Birleşik ısı ve güç sistemiyle üretilen elektrik
- c. Mahalle veya blok ölçeğinde ısıtma ve soğutma sistemleri
- d. Doğal aydınlatma

3. Bu hesaplamasının amacına ulaşabilmesi açısından, binalar aşağıda belirtilen sınıflamaya benzer bir şekilde ayrılmalıdır:

- a. Farklı türlerde, tek ailelik konutlar
- b. Apartman blokları
- c. Ofisler
- d. Eğitim yapıları
- e. Hastaneler
- f. Oteller ve restoranlar
- g. Spor yapıları
- h. Toptan ve perakende ticari hizmet binaları
- ı. Diğer türlerdeki, enerji tüketen yapılar

Bu metodoloji, ulusal veya bölgesel ölçekte kurulabilir; düzenli bir şekilde güncellenmesi ve kolayca anlaşılabilir olması şarttır. Binalarda karbondioksit yayılımıyla ilgili bir gösterge de içerebilir.

Madde 4: Enerji Performansı Şartlarının Belirlenmesi

Minimum enerji performansı şartları, sözkonusu hesaplama metodolojisi üzerine kurulu olmalıdır. Bu şartlar, bir yandan yetersiz havalandırma gibi muhtemel olumsuz etkilere engel olmak için genel iç mekân iklim koşullarını, diğer yandan da yerel koşulları ve binanın belirlenmiş işlevini ve yaşını da hesaba katmalıdır. Şartlar belirlenirken, hükümetler yeni ve mevcut binalar ile farklı yapı sınıfları arasında ayırım yapabilirler. Sözkonusu şartlar en az beş yılda bir gözden geçirilmeli ve teknik gelişmeyi yansıtacak şekilde güncellenmelidir.

Üye ülkeler aşağıda belirtilen yapı sınıflarını bu düzenlemenin kapsamı dışında tutmaya karar verebilirler:

- Belirli bir çevrenin bir parçası olarak veya sahip oldukları özel mimari veya tarihi değer nedeniyle resmî olarak korunan binalar veya anıtlar (ancak şartlara uyum sağlamalarının özellik veya görünümünü kabul edilemez biçimde değiştirecek olması durumunda)
- Dua veya dini etkinlikler için kullanılan binalar
- İki yıl veya daha az kullanımları planlanan geçici binalar
- Endüstriyel tesisler
- Az enerji tüketimi olan atölyeler ve konut içermeyen, tarımla ilgili binalar
- Enerji performansı üzerine bir sektörel anlaşma kapsamına giren ve konut içermeyen, tarımla ilgili binalar
- Yılda dört aydan daha az kullanılması planlanan konut binaları
- Toplam kullanılan taban alanı 50 m²'den az olan tekil binalar

Madde 5: Yeni Binalar

Tüm yeni binalar minimum enerji performansı koşullarını karşılamalıdır. Hükümetler, kullanılabilir taban alanının 1000 m²'nin üzerinde olduğu binalar için, inşaatın başlamasından önce aşağıdaki alternatif sistemlerin dikkate alınmasını resmî olarak sağlamalıdır:

- Birleşik ısı ve güç
- Mahalle veya blok ölçeğinde ısıtma veya soğutma
- Isı pompaları
- Yenilenebilir enerji üzerine kurulu, merkezden dağıtılmayan enerji sistemi

Bu sistemlerin değerlendirmesi teknik, çevresel ve ekonomik olanakları da göz önüne almalıdır.

Madde 6: Mevcut Binalar

Hükümetler, toplam kullanılabilir taban alanı 1000 m²'yi aşan bir binanın yenilenmesi sözkonusu olduğunda, enerji performansının Madde 4'te belirtilen minimum şartlara uymak üzere geliştirilmesini sağlamalıdır. Bu şartlar teknik, işlevsel ve ekonomik açılardan makul olmalıdır.

Sözkonusu şartlar, yenilenecek binanın tümünü kapsayacak şekilde veya alternatif olarak, kısmi yenilenmenin tanımlı bir süre içinde tamamlanacak olması koşuluyla, yenilenecek sistem veya yapı parçaları için koyulabilir.

Madde 7: Enerji Performansı Sertifikası

Bir bina inşa edilirken, satılırken veya kiralanırken, enerji performansına ilişkin ayrıntılarını içeren bir sertifika sunulacaktır. Bu sertifika, yeni yapılar için doğrudan yapı sahibi tarafından edinilebilir veya mevcut yapılar için yapı sahibi tarafından gelecekteki yapı sahibi veya kiracısına sunulabilir. Sertifika, 10 yıldan daha eski olmayacaktır.

Blokların içinde ayrı kullanım için tasarlanmış daireler veya birimler için sertifikalandırma işlemi, tüm yapı bloğu için ortak bir ısıtma sistemi olması halinde binanın tümü için veya örnek bir daire üzerinden tüm blok için geçerli olmak üzere yapılabilir.

Binalar arasında karşılaştırma yapmanın mümkün olabilmesi için, enerji performansı sertifikasında güncel yasal standartlar ve baz alınacak sabit değerler (benchmark) gibi referans değerler bulunmalıdır. Bu sertifika aynı zamanda binada enerji performansının geliştirilmesi için yapılabilecek maliyet etkin yatırımlar konusunda öneriler de içermelidir.

Sertifikaların amacı, bilgi sağlamakla sınırlı olacaktır. Sertifikaların herhangi bir dava süreci kapsamında ne şekilde değerlendirileceği, ulusal yasalarla düzenlenecektir.

Bir kamu kuruluşunu barındırsın veya çok sayıda insan tarafından düzenli olarak ziyaret edilsin, tüm binaların güncel enerji sertifikalarını kamu tarafından açıkça görülebilecek bir yerde sergilemesi gerekmektedir.

Önerilen ve mevcut iç mekân sıcaklıklarına ek olarak, uygun görüldüğü durumlarda, diğer ilgili iklimsel faktörlere de açıkça yer verilmelidir. Bu şart yalnızca toplam kullanılabilir taban alanının 1000 m²'den daha büyük olduğu binalar için geçerlidir.

Madde 8: Kazanların Denetimi

Enerji tüketimini azaltmak için hükümetlerin iki seçeneği bulunmaktadır: İlk seçenек, yenilenemez sıvı veya katı bir yakıtla çalışan, 20kW ile 100 kW arasında sürekli çıkış gücüne sahip kazanların düzenli bir şekilde denetimini sağlamak için gerekli önlemleri almaktır. Bu denetimler diğer yakıtları kullanan kazanları kapsayacak şekilde genişletilebilir. 100 kW'ın üzerindeki kazanların her iki yılda bir denetlenmesi gerekir; gazla çalışan kazanlarda bu süre dört yıla kadar çıkabilir.

20 kW'ın ve 15 yaşın üzerindeki kazanlar için, bir kereliğine bütün ısıtma tesisatının denetiminin yapılması gerekir. Bu denetimde, kazan verimliliği ve boyutu binanın ısıtma ihtiyacıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilmelidir. Kazanın değiştirilmesi, ısıtma sistemine ilişkin yapılması gereken diğer değişiklikler ve alternatif çözümler konusunda öneri sunulmalıdır.

Hükümetler için ikinci seçenек, kazanların değiştirilmesi, ısıtma sistemine ilişkin yapılması gereken diğer değişiklikler ve alternatif çözümler konusunda, ayrıca kazanın verimliliği ve uygun boyutları konusunu da içerebilecek şekilde, kullanıcılara yeterince öneri aktarıldığını garanti altına almaktır.

Bu önerinin sağlanması için düzenli bir zaman takvimi yoktur. Bununla birlikte, hükümetler bu yolla uyum sağlamayı seçtiklerinde, her iki yılda bir, bu yöntemin ilk seçenекle karşılaştırıldığında yeterli ölçüde bu maddeyi yerine getirdiğini gösteren bir rapor hazırlayacaklardır.

Madde 9: İklimlendirme Sistemlerinin Denetimi

Enerji tüketimini azaltmak için, hükümetler 12 kW'ın üzerinde sürekli çıkış gücüne sahip tüm iklimlendirme sistemlerinin düzenli denetimini sağlayacak bir mekanizma kurmalıdırlar. Bu denetim, yapının soğutma ihtiyaçlarıyla karşılaştırmalı olarak iklimlendirme sisteminin verimliliği ve boyutlarına ilişkin bir değerlendirme içermelidir. Kullanıcıya geliştirme ve değiştirme olanakları ve alternatif çözümler konusunda uygun öneriler sunulmalıdır.

Madde 10: Bağımsız Uzmanlar

Hükümetler, binaların sertifikalandırılması, önerilerin oluşturulması ve kazanlar ile iklimlendirme sistemlerinin denetlenmesi işlemlerinin bağımsız bir şekilde yapılmasını sağlamalıdırlar. Bu işlemler yetkin ve/veya onaylanmış uzmanlar tarafından gerçekleştirilmelidir. Bu uzmanlar bu işi serbest olarak gerçekleştirebilir veya kamusal/özel kuruluşlarca istihdam edilebilirler.

Madde 11: Gelişimin İzlenmesi

Komisyon, direktifin ne kadar verimli bir şekilde uygulandığını izleyerek değerlendirmelidir. Bu izleme süreci sonunda aşağıdaki konularda öneriler yapması mümkün olacaktır:

- 1000m²'nin altında kullanılabilir taban alanına sahip binaların yenilenmesini de kapsayacak şekilde Madde 6'nın genişletilmesi.
- Binalarda enerji verimliliğinin artırılması için daha fazla önlem alabilmek için genel teşvikler.

Komisyon bu izleme sürecinde Madde 14 kapsamında kurulacak bir komite tarafından desteklenecektir.

Madde 12: Bilgi

Üye Ülkelerin yardım talebinde bulunması halinde Komisyon, binalarda enerji verimliliğini artırmak için kullanılacak yöntemler konusunda bilgilendirme kampanyaları düzenleyerek sürecin gelişimine yardımcı olacaktır.

Bu çalışma, AB programları kullanılarak gerçekleştirilebilir. Bununla birlikte, bina kullanıcılarını binalarda enerji tasarrufunda bulunmak için kullanılacak yöntemler konusunda bilgilendirmek üzere bu bilgilendirme programlarını kullanıp kullanmamak, hükümetlerin seçimi olacaktır.

Madde 13: Genel Çerçevenin Uyarlanması

Binaların enerji performansının hesaplanması için getirilen genel çerçevenin, Madde 3'te belirtilen 1. ve 2. bölümleri, en fazla her iki yılda bir olmak üzere düzenli aralıklarla gözden geçirilmelidir. Gerekli görülecek değişiklikler, Madde 14 kapsamında kurulan komite tarafından onaylanabilecektir.

Madde 14: Komite

Komisyon uygulamayı izlemek üzere özel bir komite kurmuştur. Bu komite, tüm AB hükümetlerinden hem yönetici hem de uzman olmak üzere temsilcilerden ve birtakım bağımsız gözlemcilerden oluşmaktadır.

Madde 15: Direktifin Ulusal Yasalara Yansıtılması

Bütün hükümetler ilgili yasa, yönetmelik ve idari hükümlerini en geç 4 Ocak 2006 tarihine kadar bu direktife uyumlu hale getirmelidirler.

Bununla birlikte, herhangi bir AB üyesi ülke Madde 7, 8 ve 9'un hükümlerinin tam olarak uygulanması için yeterince nitelikli veya yetkili uzmana sahip olmadığına inanıyorsa, bu maddelerin uygulanması için son tarih üç yıl ertelenebilir. Böyle bir erteleme kararının gündeme gelmesi için, sözkonusu hükümetin Komisyona, direktifin tamamen uygulanması için planlanan ayrıntılı takvimi de içeren bir başvuruda bulunması gerekmektedir.

Geleceğin Kenti Üzerine Vatandaşların Deklarasyonu

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Geleceğin Kenti Üzerine Vatandaşların Deklarasyonu, vatandaşların ve diğer ilgili çevrelerin Avrupa'daki yeni bölgesel ve kentsel sürdürülebilirlik yaklaşımları konusunda bilinçlendirilmesi ve bu yaklaşımları benimseyerek kullanmaya teşvik edilmesini amaçlayan RAISE programı dahilinde hazırlandı. Üç ay süren hazırlık sürecinde Viyana, Roma ve Brüksel'de üç tane toplantı gerçekleştirildi. Deklarasyon, 5 Aralık 2005 tarihinde 26 vatandaş tarafından Avrupa Komisyonu'na ve Avrupa Parlamentosu'na sunuldu. Aşağıda, özellikle sürdürülebilir kentlerle ilgili önemli ipuçları içeren ve vatandaşların gözünden olması nedeniyle bilincin geliştirilmesi konusunda önemli bir adım olan bu deklarasyonun kapsamlı bir özetini sunuyoruz.

Deklarasyonun Türkçe özetine dijital ortamda ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/vatandasdeklarasyonu.pdf>

Deklarasyona İngilizce olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/citizensdeclaration.pdf>

Deklarasyonun tam metnine, ilgili diğer belgelere ve RAISE programı hakkında daha ayrıntılı bilgiye ulaşmak için:

<http://www.raise-eu.org>

Bizler, farklı ülkelerden, farklı yaş gruplarından ve mesleklerden gelen yirmi altı Avrupa vatandaşıyız. Sürdürülebilir kalkınma konusunda profesyonel uzmanlar değil, Avrupa kentlerinde yaşayan ve çalışan sade vatandaşlarız.

Avrupa Komisyonu Araştırma Genel Direktörlüğü bizden kentlerin geleceği hakkındaki fikirlerimizi ve "Geleceğin Kenti ve Kültürel Miras" başlıklı AB araştırma programına ilişkin görüşlerimizi iletmemizi istedi. Avrupa Komisyonu, tarihinde ilk kez "RAISE" inisiyatifi aracılığıyla Avrupa Birliği politikaları konusunda Avrupa vatandaşlarının görüşüne başvurmaktadır.

Bir dizi atölye çalışması aracılığıyla birtakım somut örneklerden hareket ederek, bunları kendi deneyimlerimizle karşılaştırma olanağı bulduk ve böylece aşağıdaki konularda kendi görüşlerimizi oluşturduk:

- Kentsel yönetim
- Sürdürülebilir ulaşım
- Sürdürülebilir yapılı çevre
- Kültürel miras

Tartışmalarımız sonucunda, beşinci bir konu olarak Eğitim konusunun -özellikle de sürdürülebilirliğe yönelik olarak- başarının önemli bir bileşeni olduğu sonucuna vardık.

Genel Sonuçlar

İlk olarak, değerlendirmeye aldığımız dört alanda yaptığımız araştırmaların sonuçlarını şöyle sıralayabiliriz:

Geçmişte marjinal hale gelmiş olanlar da dahil olmak üzere tüm vatandaşların sesi hem eski hem de yeni AB üyesi devletlerdeki **kentsel yönetime** dahil edilmelidir. Güven ortamı ancak bu ilişkinin karşılık-

lı olmasıyla oluşabilir. İnsanların karşılıklı alışveriş içinde olmaları ve kendi eylemleri hakkında sorumluluk almaları ancak liderlerimizin bizim görüşlerimizi dinlemeye ve saygıyla karşılamaya hazır olmasıyla mümkün olabilir.

Daha sürdürülebilir bir **ulaşıma** doğru ilerlemeyi hızlandırmak için ulaşım alışkanlıklarında radikal bir değişime ihtiyaç vardır: Yalnızca teknik çözümler sürdürülebilirlikle ilgili sorunları gideremez.

Daha kapsamlı bir **sürdürülebilir yapı** çevre, "yeni"nin her zaman "eski" karşısında daha önem kazandığı tüketim hedefli toplumun ötesine geçebilmekle mümkün olacaktır. Elimizde sahip olduklarımızı, yenilik yapmak uğruna elden çıkarmak yerine yeniden kullanmanın değerini öğrenmeliyiz. Bu, konuk stokunun yenilenmesi, kara alanların (brownfield sites) ıslahı, tüketici ürünlerinin değerlendirilmesi ve tamir edilmesi veya malzemelerin geri dönüşümü aracılığıyla gerçekleştirilebilir.

En az bunun kadar, **kültürel mirasın** günlük hayatımızla başarılı bir şekilde bütünleşmesine ve insanların çeşitlilik içeren, ortak kültürel mirasımızı sahiplenmeye ve bu mirasın değerini bilmeye teşvik etmeye de odaklanmamız gerekmektedir.

İkinci olarak, bulunduğumuz yer ve zamanda, pratik açıdan tüm bu alanlar için önem kazanan konuları şöyle sıralayabiliriz:

Sürdürülebilirliğe ve sürdürülebilir olmayan gidişatımızın devam etmesi halinde ortaya çıkabilecek sonuçlara ilişkin bilinç ve **egitim** verilmesi konusunda acil bir ihtiyaç bulunmaktadır. Çoğunlukla seçimlerimizi yetersiz bilgiyle ve eylemlerimizin gizli maliyetlerini anlamaksızın yapmaktayız. Bu konulara katılımımız sağlandığında ve seçimlerimizin etkileri konusunda net bir görüş oluşturmamıza yardımcı olduğunda, günlük hayatımızı olumlu yönde değiştirebilecek seçimler yapmamız mümkün olacaktır.

Genellikle en başarılı girişimler, insanların katılımını sağlayarak günlük hayatlarında farkedilir gelişmeler sağlama konusunda sorumluluk duymalarına yardımcı olmayı hedefleyen, **yerel** ve küçük ölçekli inisiyatiflerdir. "Küresel Düşün, Yerel Davran" sloganı sadece bir basmakalıp olarak nitelendirilmemelidir. Tam tersine, bir bölgedeki deneyim, başka bir yerde uygulama olanağı bulabilir. Kendi topluluğumuz içinde, "nelerin işleyip nelerin işlemediğine" dair çok büyük ve çeşitli bir uzmanlığımız ve bilgi dağarcığımız bulunmaktadır. Bu **bilgiyi** daha geniş kapsamlı olarak dağıtamamak ise kaçırılmış bir fırsat olarak görünmektedir.

Kentsel Yönetişimle İlgili Sonuçlar

Kötü **kentsel yönetim** kötü sonuçlar getirir. Bunun ürünlerini de herşeyin ötesinde, kentsel yayılma, satın alınabilir olmayan konutlar, bütünleşik olmayan ulaşım sistemleri ve yeşil alanların yok edilmesinde görebiliriz. Kentsel yönetimi kent ve vatandaşlar arasındaki ilişkiyi yapılandırmak için bir araç olarak görmekteyiz. Bu aynı zamanda kamusal/özel ortaklıkları ve kent içinde işleyen diğer aktörleri de içine almaktadır.

Bizim gerçekleştirdiğimiz araştırma, temel olarak tüm vatandaşlarla ilişkilenebilir. Ele alınan ana sektör yalnızca sınırlı bir inceleme tabii tutulmaktadır. Bu sektör gençler, yaşlılar ve yoksullar, göçmenler ve mülteciler, yalnız ebeveynler, evsizler ve/veya seyahat eden kişiler gibi marjinalleşmiş gruplardan ve hassas insanlardan oluşmaktadır.

Bundan hareketle, gelecekte gerçekleştirilecek AB destekli araştırmaların marjinalleşmiş vatandaşların kentsel yönetime katılımı ve bütünleştirilmesi konusuna odaklanmasını öneriyoruz. Bu araştırmaların eski ve yeni üye devletler arasındaki farklar üzerine ve demokratik katılımı ilgili olarak, iyi uygulamaların karşılıklı olarak paylaşımını sağlayacak şekilde yapılmasını tavsiye ediyoruz –örneğin aynı anda hem öğretip hem öğrenmek ve demokratik yenilenmeyi canlandırmak mümkün olabilir. Vatandaşların topluluklarına ve yönetim mekanizmalarına tam olarak katılımında bulunabilmeleri için, bu eylemin işletilmesinde kullanılmak üzere yeterli kaynağa sahip olunması gerekmektedir. Politikacılar da bu süreci desteklemek konusunda teşvik edilmelidir. Yalnızca bağımsız veya gönüllü çalışmalarla bu soruna cevap bulunamayacaktır.

Kentsel yönetim, bireyselliğin yoğun olduğu kararlardan daha çok kamusal bir yaklaşım içermelidir. Politikacılar, vatandaşlarla beraber aşağıdaki konulara daha çok kaynak ayıracak şekilde çalışmalıdırlar:

- Bilginin yayılması;
- Toplantıların düzenlenmesi;
- Kamuoyu yoklamaları;
- Yenilikçi yönetim araçları ve yöntemlerinin geliştirilmesi;
- Vatandaşları karar alma sürecine dahil etmeyi amaçlayan, yönetim düzenlemelerine ilişkin ikna edici ve öğretici kampanyalar gibi yolların aranması.

Sürdürülebilir Ulaşım İlgili Sonuçlar

Hareketlilik, günlük hayatlarımızın temel unsurlarından ve aynı zamanda da deneyimlediğimiz sorun-

ların ana kaynaklarından biridir. Hayatlarımızı çeşitli şekillerde etkiler; çevresel, ekonomik ve toplumsal olarak. Bu açılarından, yaşam kalitesiyle ilgili olarak önemli bulduğumuz, ulaşım ile ilgili birtakım sorunların varlığından bahsedebiliriz: Kirlilik (ve insan sağlığına etkileri), tıkanıklık (zamansal ve parasal maliyetleri ile birlikte) ve kazalar (Avrupa yollarında her yıl 40 binden fazla insan ölmekte ve daha fazlası yaralanmaktadır).

AB araştırmaları burada bahsedilen sorunları çeşitli yönleriyle ele almaktadır. Toplumumuzda ve araştırma alanında, çok karmaşık konulara doğrudan cevap getiren teknolojik çözümler (örn. fütüristik robot benzeri araçlar) üretmeye yönelik bir eğilim bulunduğu farkındayız. Bu eğilim, pahalı olan ve prestijli olmasına rağmen asıl önem kazanan konulara gerçekten de cevap veremeyen gelişmelere neden olmuştur ve hâlâ olmaktadır.

Sürdürülebilir ulaşım ancak insanların davranışları, motivasyonları ve ihtiyaçları ilk ve en öncelikli olarak değerlendirildiğinde gelişebilecektir. Avrupa'daki farklı kentlerde üretilmekte olan iyi uygulamaların diğerleriyle paylaşılması konusunda verimli olunmadığını düşünüyoruz. Başarılı örneklerin yaygın hale getirilerek başka kentler tarafından da daha kolayca paylaşılması konusunda çaba gösterilmesini öneriyoruz.

Ulaşım konularını kentsel planlamanın ilk adımlarına dahil etme konusundaki çabaları olumlu bir şekilde değerlendiriyoruz. Aynı zamanda, araştırmaların ve siyasi eylemin en önemli konusunun insanların ulaşım alışkanlıklarını şu ana kadar ele alınandan (örn. ulaşım ücretlerinin düzenlenmesi ve arabaların ortak kullanımı) farklı bir şekilde değerlendirerek, daha yaratıcı bir şekilde değiştirmek olması gerektiğini düşünüyoruz. Teknolojik konulara odaklanan araştırma projeleri olduğunu gördük –buna ek olarak aşağıdaki sosyoekonomik alanlarda daha fazla araştırma yapılmasını öneriyoruz:

- İnsanları doğaya duyarlı ulaşım araçları (toplu taşıma araçları, yürüme, bisiklet, ortak araba kullanımı gibi) veya hususi araba kullanımını terk ederek daha sürdürülebilir ulaşım şekillerini kullanmaya teşvik eden nedenler;
- Vatandaşlar için ulaşım alternatifleri konusunda bilgi (örn. Arabanın alternatifleri nelerdir? Maliyet açısından nasıl bir karşılaştırma yapılabilir? Tarifeler, bilet ücretleri, ulaşım sistemleri arasındaki geçişler...);
- Avrupa kentlerindeki ulaşım sistemlerinin uyumluluklarının geliştirilmesi, örn. AB çapında ortak araba kullanım sistemleri, diğer

kentlerin ulaşım kartlarının tanınması;

- Ne tür iyileştirmeler toplu taşıma kullanımını insanlar için daha cazip hale getirebilir? (örn. taşıma araçlarında ek altyapı ve hizmetler: internet bağlantısı, masalar, toplantı odaları, yolculuk sırasında dil kursları, gazeteler...);
- Çok fazla trafik nedeniyle oluşan sağlık sorunları;
- Ulaşımında değişim ve dönüşüm ihtiyacını daha geniş bir kapsamda ele alabilmek için, ilgili politika alanlarını (örn. ekonomi, iş, bölgesel kalkınma, endüstri, vergi politikaları) desteklemeye yönelik etkin yöntemler bulmak için politika modelleri.

Sürdürülebilir Yapılı Çevreyle İlgili Sonuçlar

İnsanlık için daha sürdürülebilir bir gelecek için, şu anda elimizde olan fakat tam olarak kullanılmayanları yeniden değerlendirme yaklaşımı benimsenmelidir. Yeniden kullanım ve geri dönüşüm hâlâ kültürlerimize yakın gelmeyen kavramlardır ve yeni olan her şey kullanılmış olana kıyasla daha iyi olarak nitelendirilmektedir.

Sürdürülebilir bir gelecek için bu yaklaşımın tam tersine çevrilmesi gerekmektedir. Yeniden kullanım, yeniden değerlendirme ve yenileme, geleceğin kentini sürdürebilmek için gerekli olan eylemlerdir. Yeniden inşa, yeni bir inşaata göre daha sürdürülebilir olmasına rağmen, kentsel yayılma alanlarındaki düşük inşaat maliyetleriyle başa çıkamamaktadır.

AB araştırma projeleri gelecekteki kentlerimizin yapıları çevrelerinde ele alınabilecek temel alanları özetlemiştir. Bunlar, **kentsel yayılma, kentsel yeşil alanlar, yapı teknolojileri ve kara alanlardır** (brownfield sites).

Kentsel yayılma konusuna gelirse, arabaların yaygın kullanımının kent merkezlerini zor ulaşılabilir hale getirdiğini söyleyebiliriz. Yeni konutlara hizmet getirmek amacıyla yapılan ulaşım, su temini, enerji ve kanalizasyon sistemleri kırsal bölgeyi daraltmakta ve doğal yaşam çevrelerini yoketmektedir. Kentsel alanların genişlemesi sosyal etkileşimi azaltmış, sosyal izolasyona neden olarak ayrışma ve ilgisizliği artırmıştır. Vatandaşlar olarak, gelecekte yapılacak araştırmalar için önerilerimiz şunlardır:

- Vatandaşların enerji ve sürdürülebilirlik konusunda eğitilmesi ve bu yönde davranmaya özendirilmesi;
- Gürültü ile trafiğin azaltılması ve yaya ulaşımı ile mekânların kalitesinin artırılması yoluyla kent merkezlerinin çekiciliğinin artırılması;
- Mevcut boş yapıların yeniden kullanımının artırılması;

- Kentsel yayılmayı getiren yapılaşma etkinliğine karşı vergilerin artırılması ve bu gelirlerin doğrudan ihtiyaç duyulan altyapıların gerçekleştirilmesine aktarılması.

Yeşil alanlar birçok farklı işlevi yerine getirdiklerinden vazgeçilmez niteliktedir –hava kalitesini iyileştirmek, vahşi yaşam için yaşam çevresi sağlamak, güvenli ve sağlıklı dinlenme mekânları oluşturmak, çocuk oyun ve spor alanları sağlamak ve kentlerde insanların mutlu bir şekilde yaşamalarına katkıda bulunmak (stresi azaltarak ve insanların doğa ve döngülerine ilişkin bilinç kazanmalarını sağlayarak). AB destekli araştırmalar aşağıdaki konulara odaklanmalıdır:

- Daha "doğal bir doğa" için biyolojik çeşitliliğin artırılması;
- Biyologların kent planlama ekiplerine katılması;
- Daha az teknoloji ve kimyasal kullanılması;
- İşsizlerin bakım işlerinde görevlendirilmeleri;
- Yeşil alanların daha yaygın hale getirilmesinin planlanması;
- Yeşil alanların farklı bitki türlerinin yetişmesine ve hayvanların göçüne izin verecek şekilde birbirine bağlanması;
- Yeşil alanların bütünleştirilmesi (çocuk oyun alanları ve spor tesisleri);
- AB projelerinde elde edilen bilginin yayılması;
- Genel olarak yeşil alanların teşvik edilmesi; hiçbir Avrupa kentinde istenenden fazla yeşil alan olduğu söylenemez.

İnşaat mühendisliği çoğunlukla doğanın sahip olduğu kapasiteleri verimli bir şekilde kullanmaktan uzaktır. Avrupa'da hâlâ yaygın olarak kullanılan egzotik ahşap gibi bazı malzemelerin artık kullanılmaması gerekmektedir. Yapı malzemelerinin seçimi hem enerji hem de kaynak tüketimini dikkate almalıdır. Daha kapsamlı bir bilgi dağarcığı oluşmakta olmasına rağmen, inşaat çevrelerinin tutumu ve toplumdaki bilincin azlığı sürdürülebilir olmayan mevcut yöntemlerin kullanımını desteklemektedir. Yapılı çevrenin bitirilmiş halinin performansı ve işlevinin, kullanılan yapı elemanlarının ısı ve görülmü yalıtımı, tehlikeli maddelerin yayılımı, dayanıklılık ve yeniden kullanım değerleri de dikkate alacak şekilde değerlendirilmesi gerekir. Bizim görüşümüze göre AB araştırmalarında aşağıdaki konular ele alınmalıdır:

- Sürdürülebilirlik/çevresel performans ile yapı malzemeleri ve tekniklerinin dayanıklılığı konusunda net ve tarafsız tanımların getirilmesi;
- Daha sürdürülebilir yaşam biçimleri hakkında bilgi sağlanması ve bu yaşam biçimlerinin teşvik edilmesi;

- Vergilendirme yoluyla daha sürdürülebilir bir yapılaşmanın teşvik edilmesi –vergi yapı endüstrisinde güncel olarak kullanılan enerji ve kaynakların miktarını yansıtmalıdır.
- Ergonomi, psikoloji ve genel rahatlıkla ilgili araştırma sonuçlarının inşaat etkinliğine aktarılması;
- İhtiyaç duyulan ülkelerde depreme karşı düzenlemelerin tutarlı olarak desteklenmesi;
- Yapıların daha sürdürülebilir yapılabilmeleri için inşaat çevreleriyle daha yakın ilişkiler kurulması.

Kara alanlar (brownfield sites), daha önce endüstriyel amaçlarla kullanılmış fakat sonrasında terkedilmiş ve bu nedenle de günümüzde çevre ve sağlıkla ilgili ciddi riskler taşıyan toprak parçalarıdır. Bu toprakların ele alınması konusunda aşağıdaki konuları ele alan AB araştırmalarının yapılması gerekmektedir:

- Kirlenmiş toprak ve suları temizlemek için verimli ve daha az maliyetli teknolojilerin geliştirilmesi;
- Kara alanların ıslahının planlanması için uygulamaların geliştirilmesi (vergi sistemleri ihtiyaç duyulan kaynakları elde etmek için kullanılabilir);
- Islah edilen alanlar için en iyi alternatif kullanımların belirlenmesi ve yatırımcıların bunları kullanmaya teşvik edilmesi;
- İyi örneklerin ve uygulamaların yaygınlaştırılması.

Kültürel Mirasla İlgili Sonuçlar

Avrupa kıtasının çok büyük bir kültürel mirası vardır. Bu nedenle de bu mirasın korunması ve değerlendirilmesi konusunda ülkelerimiz üzerinde büyük bir sorumluluk bulunmaktadır.

Kültürel miras terimini, hem anıtlar, yapılar veya arkeolojik parçalar gibi elle tutulur miras hem de dil, edebiyat, müzik, sanat, gelenekler, şarkılar, danslar ve benzeri duyumsanabilir mirası içine alacak şekilde kullanmaktayız. Kültürel kimliğin kültürel mirastan kaynaklandığına inanıyoruz. Kültürel kimlik toplulukları ve kentleri güçlendirir, farklı Avrupa halkları arasında daha büyük bir saygı ortamı oluşturulmasına yardımcı olur.

Bu sektöre ayrılan tüm kaynaklara rağmen, Avrupa kültürel mirasının oldukça büyük bir bölümü ya yok edilmektedir ya da ciddi bir risk altındadır. Buradaki en kritik nokta, kültürel mirasın kaybının geri döndürülemeyeceğidir –kaybedilen bir şeyin geri getirilmesi mümkün değildir.

İklim değişikliğinin etkileri, kirlenme ve kültürel miras üzerindeki diğer olumsuz etkiler gibi farklı konular üzerine yoğunlaşan AB destekli projeleri inceledik. Bu projelerin bir dizi tarihi nesne üzerinde önemli gelişmeler sağladığını anlıyoruz. Bununla birlikte, AB'nin desteklediği araştırma projelerinin somut etkilerini daha etkin bir şekilde yaymanın yollarını bulması gerektiğini hissediyoruz.

Buna ek olarak AB, kültürel mirasın korunmasının kaynakların oldukça kısıtlı olduğu bir sektör olduğu fikrinden hareketle, kendi desteklediği araştırmalar aracılığıyla elde edilen sonuçların başka yerlerde yeniden uygulanabilmesi konusunda kolaylık sağlamak amacıyla mali destek sağlayabilir.

Kültürel mirasın günlük hayattan ve insanlardan ayrıştırılmasına karşıyız. Kültürel mirasın korunmasının, yerel düzeyde destek bulmadan (veya başlatılmadan) AB düzeyinde ve ulusal düzeyde başarılı olması mümkün değildir. Bununla birlikte AB, her bir vatandaşın kültürel mirasın korunması konusunu anlaması ve katkıda bulunmasını sağlamanın yollarını bulabilir. Bu, kültürel mirası insanlara daha yakın hale getirmek için bir yol olabilir –insanlar kendilerini, korunmasına yardımcı oldukları birşeyin daha fazla parçası olarak hissedeceklerdir. Buna çocuklardan başlamak gerekir. İnsanlar kültürel mirasın korunmasının önemini anlamazlarsa, yalnızca teknik çözümlerle sorunları çözmek mümkün olmayacaktır.

Kültürel mirasla ilgili olarak bize sunulan araştırmalar oldukça tek boyutlu görünmektedir –örn. büyük ölçüde kirlenmenin kültürel miras üzerinde etkisi ve iklim değişikliği gibi teknik konulara değinilmektedir. Biz, yukarıda belirttiğimiz tüm konuların araştırılmasına çok büyük önem verdiğimizden, araştırmalarda şu konulara daha çok dikkat çekilmesi gerektiğini hissediyoruz:

- Ekonomik baskıların etkileri;
- İnsan göçü ve tüketici hareketinin kültürel miras üzerine etkisi.

Avrupa araştırmaları, kültürel mirasın günlük hayatla sürdürülebilir bir şekilde bütünleştirilmesine daha çok odaklanmalıdır.

Simonas Gausas (Litvanya), Marika Mirti (Slovenya), Triin Terasmaa (Estonya), Habiba Boughaba (Lüksemburg), Silvia Sujanová (Slovakya), Hanne Malmborg (Danimarka), Daniel Egonsson (İsveç), Andreas Shoshilos (Kıbrıs), Gabriella Taborossy (Macaristan), Georg-Sebastian Holzer (Avusturya), Cezary Michal Kozlowski (Polonya), Ilze Gabrane (Letonya), Sebastian George Ditu (Romanya), Anthony Zammit (Malta), Eva Zallmannova (Çek Cumhuriyeti), Afroditi Zouzia (Yunanistan), Desmond O'Toole (İrlanda), Artwell Cain (Hollanda), Arto Kekki (Finlandiya), Florian Gerlach (Almanya), Rachel Hageman (Fransa), Eduardo Malagon (İspanya), Nuno Gouveia (Portekiz), Claude Leloup (Belçika), Anna Maria Cassanmagnago (İtalya)

Avustralya Hükümetleri İçin Yapılı Çevre Politikası Önerisi

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

Avustralya Kraliyet Mimarlar Enstitüsü (Royal Australian Institute of Architects-RAIA) çeşitli dönemlerde farklı konularda kamu yararına politik duruş belirleyen resmî belgeler üretiyor. Bunların arasında, sürekli mesleki gelişim, kentsel tasarım, çevre, sürdürülebilir tasarım, mimari miras, mimarlık yarışmaları, mimarlık eğitimi, konut ve araştırma konularında yayımlanmış politika belgeleri bulunuyor. Aşağıda, RAIA tarafından Avustralya hükümetleri tarafından izlenmek üzere hazırlanmış yapılı çevre politikası önerisini sunuyoruz.

Politika metnine Türkçe olarak dijital ortamda ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/avustralya.pdf>

Politika metninin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/australia.pdf>

RAIA tarafından yayımlanan diğer politika belgelerine ulaşmak için:

<http://www.architecture.com.au>

GEREKÇE

Son yıllarda birçok ulusal hükümet, belirli standartların sürdürülmesi amacıyla politikalar oluşturarak yapılı çevre ve onun içerdiği kültürel miras üzerine odaklanmak gerektiğini kabul etmiştir. Sürdürülebilir gelişim ve yapılı çevrenin ozon tabakası üzerindeki etkisine ilişkin artmakta olan uluslararası ilgi, hükümetlerin minimum gelişim standartlarının ötesine geçen politikalar oluşturmaları gerektiği konusuna da dikkatleri çekmiştir.

Avustralya'daki yapılı çevrenin tarihi Avrupa, Asya ve Amerika kültürleriyle karşılaştırıldığında oldukça farklıdır.

Bugün oldukça kentleşmiş bir ülkede bulunmamıza rağmen, gelişme yoğunluğu ve konsantrasyonu diğer ülkelerinkine yetişmemiş durumdadır. Bu durum, Avustralya'nın yapılı çevre, mimarlık ve altyapıya ilişkin politikasında dünya lideri olması fırsatını vermektedir.

Avustralya, daha iyi bir yeşil çevrenin desteklenmesine yönelik tutum ve politikalarında bir dünya lideridir. Şimdi de bu liderlik rolünü yapılı çevre konularına taşıma fırsatı bulunmaktadır.

Politika

Toplum tarafından ve toplum için inşa edilen yapılar hüküm sürmekte olan kültürel standartların en açık ve öz ifadesi olduğundan, Avustralya hükümetleri kendi halklarının gelişmekte olan kültürel değerlerini yansıtan mimarlığı teşvik etmelidir. Avustralya hükümetleri gün geçtikçe kamusal ve özel sektörlerde ulaşılması gereken standartlar ve kalite düzeylerini belirlemek açısından daha büyük bir stratejik öneme sahip olmaktadır. Bu nedenle hükümetler tasarımda mükemmeliyetten sorumlu olarak davranmalı ve yapılı çevrenin kalitesinin sürekli olarak iyileştirilmesi için gerekli koşulları oluşturmalıdır.

RAIA Konseyi, Avustralya Yapılı Çevre Politikası için aşağıdaki ilkeleri belirlemiştir:

Bölgesel ve Ulusal Kimlik

Mimarlık ve yapılı çevre Avustralya kültürü ve ulusal kimliğinin en güçlü fiziksel ifadesi olduğundan, bölgesel ve ulusal kimliğe katkıda bulunan ve onun gelişmesini sağlayan mimarlığa destek olunmalıdır.

Sürdürülebilir Gelişim

Minimum yapı standartları üzerine kurulu yasal düzenlemelerle yapılı çevrenin kalitesini yükseltmeyi amaçlamanın artık etkili bir politika olmadığından hareketle, sürdürülebilir gelişim hedefi;

- Toprak, hava ve su kirliliğini en aza indiren;
- Yenilenemez kaynakların tüketimini en aza indiren;
- Toplumun sağlığı, güvenliği ve rahatlığını en yüksek seviyeye çıkaran;

nitelikte bir mimarlık ve altyapıyı teşvik ederek izlenmelidir.

Miras ve Koruma

Kentsel, kırsal ve doğal çevreler Avustralya'nın kültürel ve fiziksel mirasının önemli bir bölümünü oluşturduğundan, geleceğin Avustralya mimarlığı mevcut doğal ve yapılı çevreyi korumalı yorumlamalı ve katkıda bulunmalıdır.

Yaşam Kalitesi

Yapılı çevre Avustralya halkının rahatlığı, mutluluğu ve huzuru üzerinde etkiye sahip olduğundan –ki bu halkın birçoğu yapılı çevre üzerinde karar hakkına sahip değildir- hükümetler toplumun değişen sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarına cevap veren mimarlığı ve altyapıyı teşvik etmelidir.

Yenilik

Avustralya ekonomisi ve ticaretinin arkasındaki dinamik bakış açısının bir ifadesi olarak, sürekli ilerleme arayışı içindeki toplumu yansıtmak amacıyla tasarım, inşaat ve malzeme kullanımında yeniliğe destek verilmelidir.

Bu politika ilkelerini uygulamaya geçirmek için Avustralya hükümetleri aşağıdaki hedefleri izlemelidir:

Stratejik Hedefler

Aşağıda özetlenen stratejik hedefler orta ve kısa vadede sonuç verecektir. Bundan daha önemlisi, uzun vadede değerler ve tutumlar değişecek ve böylece yapılı çevrede iyi tasarım istisna değil, bir kural haline gelecektir:

1. Mali Değer: Tasarım süreci yapılar ve altyapıların potansiyel mali değerini sosyal, kültürel ve ekonomik

açılardan belirlediğinden hükümetler, kamusal ve özel sektörlerde projelerin tasarımına yeterli ve uygun kaynakların aktarıldığını garanti altına almak için, mimarlık yarışmaları ve benzeri seçim düzenlemelerini kabul etmeli ve özendirmelidirler.

2. Gelecek Nesiller İçin: Hükümetler, çocukların kendi çevrelerinin niteliğini belirleyen tasarım sürecini anlamaları için, yapılı çevre eğitimini içeren ilk ve orta dereceli okul programları geliştirmelidirler. Bu programlar, tasarımcı değil, hükümet kurumlarından, yapılı çevreyi geliştirenlerden ve tasarımcılardan daha yüksek standartlar talep edecek, kültürel açıdan bilinçli tüketici üretmeyi amaçlamalıdır.

3. Entelektüel Kaynakların Daha İyi Kullanımı

Hükümetler, mimarlık, mühendislik, peyzaj mimarlığı ve planlama uygulamalarının denetimine ilişkin yasal düzenlemeleri, toplumun yapılı çevreyi tasarlayan meslek adamlarının eğitimine yaptığı yatırımın karşılığını tam olarak almasını sağlayacak şekilde gözden geçirmelidirler.

Yapılarımız ve altyapılarımızı tasarlamak üzere eğitilmiş kişilerin bilgi ve becerilerinin hem özel hem de kamusal sektörler tarafından iyi bir şekilde değerlendirildiğinden emin olmak için denetim mekanizması oluşturulmalıdır.

4. İhraç

Avustralya kendi bölgesi içinde mimarlık, mühendislik ve tasarım eğitimi konusunda ana bir merkez, mimarlık ve mühendislik hizmetleri açısından da önemli bir ihracatçı konumundadır. Bu nedenle hükümetler;

- Denizaşırı öğrencileri çekmek için yüksek eğitim veren üniversite ve kolejleri;
- Denizaşırı pazarlara hizmet vermek isteyen Avustralyalı mimarlar, mühendisler ve peyzaj mimarlarını;

teşvik etmeli ve desteklemelidir.

5. Araştırma ve Geliştirme

Avustralya, insan yerleşmeleri ve kentlerin geleceği, yapılı çevrenin kalitesi, insan varlığına karşı ekolojik tepkiler ve bu konulara akıllı cevaplar bulma ihtiyacı konularında çok büyük güçlüklerle karşı karşıyadır.

Araştırma ve geliştirmenin yapılı çevremizin bugünü ve yarını için yeni çözümler geliştirmek açısından şart olduğunu düşünürsek, hükümetlerin hem de kendi kurumları arasında hem de meslek ve yüksek eğitim sektörleriyle aralarında araştırma ortaklıklarını teşvik etmeleri gerekmektedir.

Hükümetler, Avustralya'nın yapılı çevresinden sorumlu rolleriyle ilgili tüm hükümet politikaları ve kararları hakkında, kamu hizmetlerinin tüm düzeylerinde yeterli derecede uzman önerisi ve bilgisinden yararlanmalıdırlar.

Hükümetler, bu stratejik hedeflere ulaşmak için belirli eylem planları geliştirmek üzere mimarlık, mühendislik, peyzaj mimarlığı ve planlama mesleklerinden kaynak ve öneri desteği almalıdırlar. Devletin

ilgili kurumlarındaki bütçelerden kaynak sağlanmalı ve proje bazlı olarak da özel sektör desteği aranmalıdır.

Avustralya hükümetleri bu inisiyatiflerin uzun ömürlü düzenleme ve programlar getirmesi eğiliminde olmalıdırlar. Böylece, tüm Avustralyalılar için daha iyi bir yapılı çevre mümkün olacak ve Avustralya'nın bilgi, beceri ve yeteneği küresel pazarda geçerlilik kazanacaktır.

İrlanda'da Mimarlık Mesleği Davranış Kuralları

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

İrlanda Hükümeti 22 Aralık 2005 tarihinde İrlanda'da "mimar" unvanı için kayıt sistemi getiren bir Yapı Denetimi Yasası'nı kabul etti. Tasarısı üzerinde çalışmaların hâlâ devam ettiği ve son metnin önümüzdeki aylarda sonuçlanacağı yasaya göre, İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü (RIAI) mimarlar için kayıt kuruluşu olacak, ayrıca mesleğe kabul ve mesleki davranış kuralları gibi temel konulardaki standartlar yasalarla düzenlenecek. RIAI, yasanın yayımlanmasının yaşam çevrelerinin kalitesinin yükseltilmesi ve kamu yararı açısından önemli olduğunu belirtti. Yasada öngörülen bazı önemli düzenlemeler şu şekilde:

- Yasanın yayımlanmasından sonra inşa edilecek yapılarda, yerel Yapı Denetimi Kurumu tarafından onaylanmış Engellilerin Ulaşımı Sertifikası'na sahip olma şartı aranacak;
- Yangın Güvenliği Sertifikası ve Engellilerin Ulaşımı Sertifikası olmayan yapıların kullanıcıya açılması engellenecek;
- Yasa aynı zamanda AB'nin Enerji Performansı Direktifi'ni de İrlanda yasalarına yansıtıyor. Kyoto Protokolü'nde belirtilen hedefler kapsamında yapılarda enerji tasarrufunu öngören bu Direktif, tüm yapıların enerji performansının hesaplanması için ortak bir yöntem oluşturulması koşulunu getiriyor. Buna göre, 1.000 m²'yi aşan yeni yapılar için alternatif yenilenebilir enerji planlarının yapılması gerekiyor.

Bu yasanın çıkışıyla aynı tarihlerde, yani Aralık 2005'te RIAI, İrlanda'da etkinlik gösteren mimarların mesleki davranışlarını düzenleyen etik kurallarını revize ederek kabul etti. Aşağıda, revize edilmiş metni sunuyoruz.

İrlanda'da hükümetin üzerinde çalıştığı Yapı Denetim Yasa Tasarısı için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/irishbuildingcontrol.pdf>

İrlanda Mimarlık Mesleği Davranış Kuralları'nın İngilizce orijinali için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/irishconduct.pdf>

Metne Türkçe olarak dijital ortamda ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/irlandaetik.pdf>

ACE Etik Kuralları'na Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/avrupaetik>

UIA Etik Kurallar Kılavuzu'na Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/5-TR.pdf>

İLKELER

1. Üye, mesleğinin bütünlüğü ve saygınlığını destekleyici şekilde davranmalıdır.
2. Üye, müşterisi veya işverenine karşı sorumluluklarını onurlu bir şekilde yerine getirmelidir.
3. Üye, meslektaşlarına karşı onurlu bir şekilde davranmalıdır.

1. İLKE: Üye, mesleğinin bütünlüğü ve saygınlığını destekleyici şekilde davranmalıdır.

İlkenin Yorumlanması

- 1.1. Üye, mesleğini uygularken, her zaman tutarlı bir çizgi izlemelidir.
- 1.2. Üye, mesleki bir hizmet sunarken ve bir işverenin meşru çıkarlarını korumaya çalışırken, bütün ilgili yasal prosedürlere ve yönetmeliklere uymalıdır.
- 1.3. Üye, bir sözleşmeyi uygularken veya taraflar arasında koordinasyonu sağlarken adil ve tarafsız davranmalıdır.
- 1.4. Üye, bir işverene sağlanacak hizmetleri taahhüt ederken, RIAI tarafından yayımlanan İşveren/Mimar Anlaşması'nı dikkate almalıdır.
- 1.5. Üye, mesleki ücretlerin ödenmesinin bir müteahhit tarafından veya aracılığıyla gerçekleştirilmesini öngören herhangi bir sözleşmeye, müteahhitin aynı zamanda işveren olması durumu hariç, taraf olmaya caktır.
- 1.6. Üye, herhangi bir biçimde teşvik edici bir ödemede bulunmasını veya kendine böyle bir ödeme yapılmasını öngören bir anlaşmaya taraf olmamalıdır.
- 1.7. Üye, müşteri kazanmak için herhangi bir bedel önermemeli veya ödememelidir.
- 1.8. Bir üye, çalıştığı güvenilir kurumu ya da kurumdaki mevkiini, olası işverenleri kendisine çekmek için kullanmayacaktır.
- 1.9. Bir üye, kurumu veya görevi nedeniyle, herhangi bir yasal veya diğer onayın verilmesi veya yardım sağlanmasını gerçekleştirecek ya da etkileyebilecek konumda olduğu işleri almayacaktır.
- 1.10. Üye, yeterliliği ve deneyimi kanıtlanmamış becerilerini sunmamalı, bu becerileri yanıltıcı bir biçimde kullanmamalıdır.
- 1.11. Üye, ancak enstitüye kayıtlı Meslek Üyesi veya Üye ise "mimar" unvanını kullanarak meslek uygulaması yapabilir.

Bakınız:

Ek A.1: Üyelik Ekleri, Unvanlar ve Meslek Uygulamasını İfade Biçimleri Hakkında Kılavuz Notu

Ek A.2: Ülke Dışında Meslek Uygulaması Hakkında Kılavuz Notu

Ek A.3: Uyuma Gerekçelerine İlişkin Kılavuz

1.12. Üye, çıkar çatışmasına neden olabilecek veya mesleki sorumluluklarını gereğince yerine getirmesine ve mesleki bağımsızlığını sürdürmesine engel olabilecek herhangi bir işte yer almamalıdır.

1.13. Üye olmayan bir kişiyle herhangi bir biçimde ortaklık içinde uygulama yapmakta olan üye, ortaklık anlaşmasında, uygulamaya ilişkin her konuda Davranış Kuralları'nın gözetileceğine dair bir koşul bulunmasını sağlamalıdır.

1.14. Halkla ilişkiler için bir eleman çalıştıran veya bir firmayla çalışan üye, bu elemanın veya firmanın Davranış Kuralları'nı çiğnemediğinden emin olmalıdır.

Bkz. Ek A.4: Basılı Malzemeler, Büroların Tanıtımı ve Reklam Hakkında Kılavuz Notu

1.15. Üye, her zaman mesleki beceri ve yetkinliğini makul bir düzeyde tutmalıdır.

2. İLKE: Üye, müşterisi veya işverenine karşı sorumluluklarını onurlu bir şekilde yerine getirmelidir.

İlkenin Yorumlanması

- 2.1. Üye, hem mimarlık uygulamasını hem de işverenlerle ilişkilerini profesyonel ve verimli bir şekilde yürütmelidir. Özellikle işverenlerin onlar adına gerçekleştirilen işin gelişimi hakkında düzenli olarak bilgilendirilmesi önem kazanmaktadır.
- 2.2. Üye, müşterisi veya işverenin işlerini sıkı bir gizlilik içinde yürütmelidir.
- 2.3. Üye, müşterisi veya işverenin onayı olmadan, iş ilişkisi içinde elde ettiği gizli bilgileri kendi yararına kullanmaya kalkışmamalıdır.
- 2.4. Üye, kişisel çıkarları ile müşteri veya işverenine sorumlulukları arasında bir çatışma oluşan herhangi bir duruma taraf olmamalıdır.

Bkz. Ek A.5: Ticari Yükümlülükler Hakkında Kılavuz Notu

2.5. Üye, önerisi yapması beklenen bir konuyla ilgili kişisel, ticari veya mali çıkarları bulunuyorsa bunlardan ilgili müşteri veya işvereni haberdar etmelidir.

2.6. Üye, müşteri veya işverenine karşı sorumluluklarından kaçmamalıdır.

2.7. Üye, Davranış Kuralları'nın esasına ve amaçlarına uygun bir şekilde olması koşuluyla, sorumluluğunu sınırlayabilir.

2.8. Üye, müşteriye karşı sorumluluğunu onurlu bir şekilde yerine getirebilmesi için mesleki uygulamasının makul standartlarda olması gerektiğinin farkında olmalıdır.

2.9. Üye, bir mimarlık işini kabul etmeden önce, bu işi makul bir mesleki standartta tamamlamak için gereken teknik, mali ve idari kaynakları sağlayacağını

dan emin olmalıdır.

2.10. Üye, bir mimarlık işini alırken, sağlanacak mesleki hizmetlerin kapsamını, ücret düzenlemelerini ve eğer gerekiyorsa, projenin gerektirdiği koşullar ile işle ilgili gündeme gelebilecek özel durum ve şartları yazılı olarak teyid etmelidir.

2.11. Üye, verdiği mesleki hizmete ilişkin müşterinin kendisine yaptığı şikayete açık ve nazik bir şekilde cevap verecektir.

3. İLKE: Üye, meslektaşlarına karşı onurlu bir şekilde davranmalıdır.

İlkenin Yorumlanması

3.1. Üye, başka bir mimarın yerini almaya veya işini elinden almaya çalışmamalıdır.

3.2. Üye, kendisine devam ettirmesi için gelen bir işin daha önce başka bir mimar tarafından yürütüldüğüne inanıyorsa, bu konuda o mimarı bilgilendirmelidir.

3.3. Herhangi bir mesleki işbirliği biçimi içinde uygulama yapan üye, resmi bir ortaklık veya işbirliği anlaşmasının yapıldığından ve güncellendiğinden emin olmalıdır.

3.4. Üye, diğer mimarlarla mimari bir işbirliğine girmeden önce, taraflar arasındaki işbirliğinin esasını, işin ne şekilde dağıtılacağını, ücretlerin nasıl paylaşılacağını ve tasarım sorumluluğu ile haklarının ifade edilme biçimini tanımlayan yazılı bir anlaşmanın bulunmasını sağlamalıdır.

3.5. Bir yapı projesinin tasarımında başkalarıyla işbirliği içinde çalışan üye, projeye ilgili her türlü tanıtım ve yayında, meslektaşlarının proje üzerindeki katkısının açık ve adil bir biçimde belirtilmesini sağlamalıdır.

3.6. Üye, toplum önünde başka bir mimarın ürününü adil olmayan bir şekilde eleştirmekten veya kötülemekten kaçınmalıdır. Başka bir meslektaşın ürününün eleştirisi ancak makul ve mantıklı bir tartışma veya inceleme bağlamında yapılmalıdır.

3.7. Üye, bir yapının veya kompleksin tasarımını, bundan sorumlu mimarın fikrî mülkiyeti olarak ele almalıdır. Üye, başka bir mimarın tasarımını geliştirmeyi veya başka mimar tarafından tasarlanmış mevcut bir yapıya fiziksel değişiklikler yapmayı öngören bir işi almadan önce sözkonusu mimarı bilgilendirmelidir.

EK A: KILAVUZ NOTLARI

A.1. ÜYELİK EKLERİ, UNVANLAR VE MESLEK UYGULAMASINI İFADE BİÇİMLERİ

1. Üyelik Ekleri

1.1. RIAI üyeliğini belirten ekler aşağıdaki şekildedir:

a) Meslek Üyesi (Fellow), Üye (Member), Emekli Meslek Üyesi ve Emekli Üye sınıfı

- Meslek Üyesi ve Emekli Meslek Üyesi: FRIAI
- Üye ve Eski Üye: MRIAI

b) Onursal Meslek Üyesi (Honorary Fellow), Onursal Üye (Honorary Member) ve Hakları Sınırlı Dışarıdan Üye (Associate) sınıfı

- Onursal Meslek Üyesi: Hon.FRIAI
- Onursal Üye: Hon.MRIAI
- Dışarıdan Üye: ARIAI

c) Mimarlık Teknisyeni sınıfı

- Mimarlık Teknisyeni: RIAI (Tech)

1.2. Borcunu ödemeyenler ve RIAI'nin yönetmelikleri kapsamında üyeliği askıya alınanlar enstitü üyeliğine ilişkin ekleri kullanamazlar.

2. Unvanlar ve Meslek Uygulamasını İfade Biçimleri

2.1. Unvanlar ve meslek uygulamasını ifade biçimleri, yöneticilerin yeterliklerini gösterirken, sunulan hizmet açısından yetkinlikleri konusunda aldatıcı bilgi içermemelidir.

2.2. Büronun adı yöneticilerin isimlerini "Mimar" tanımıyla ilişkili olarak içerecekse, bu isimler yalnızca RIAI Kayıtlı Üyeleri'nden veya o anda RIAI'nın Üyeliğe Kabul Yönetmeliği'nde belirtilen tanımlara sahip mimarlardan oluşmalıdır.

2.3. Bir önceki maddeye rağmen, hayatını kaybetmiş veya emekli olmuş yöneticilerin ismi, mevcut yöneticilerin isminin tam olarak 2.4'te belirtildiği gibi listelenmesi koşuluyla, büronun adında yer alabilir.

2.4. Meslek uygulaması kapsamındaki tüm antetli kağıtlar ve tanıtım broşürlerinde yöneticilerin isimleri ve mesleki yeterlikleri yer almalıdır. Yöneticiler ve katılımda bulunan diğer kişilerin beraberce listelenmesi durumunda, iki grubun arasındaki fark açıkça belirtilmelidir.

2.5. Yalnızca idari işleve sahip olan kişilerin isimlerinin (idari şef, müdür, sekreter gibi) belirtilmesi mümkündür; fakat yaptıkları işlerin ve sahip oldukları yeterliklerin açıkça belirtilmesi şarttır.

2.6. Talep edilmesi halinde, üye sözkonusu antetli kağıt ve tanıtım broşürü örneklerini enstitüye iletacaktır.

3. RIAI Büro Tescili

3.1. Bir büronun RIAI Büro Tescili'ne sahip olabilmesi için büronun büyük ortağının (en az % 51 ile) RIAI üyesi veya üyeleri olması gerekir. Bu büronun adı 2.2 maddesine uygun olacaktır.

A.2. ÜLKE DIŞINDA MESLEK UYGULAMASI

1. Ülke dışında mesleğini uygulayan üye, uygulamayı yapmakta olduğu ülkenin mesleki davranış kurallarına uyacaktır.

1.1. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerden birinde olması halinde, yetkili meslek kuruluşu, sözkonusu ülke adına Avrupa Mimarlar Konseyi'ne (ACE) üye olan kuruluştur.

1.2. Avrupa Birliği dışındaki bir ülkede olması halinde, yetkili meslek kuruluşu, sözkonusu ülke adına Uluslararası Mimarlar Birliği'ne (UIA) üye olan kuruluştur.

A.3. UYMA GEREKÇELERİ (OPINIONS OF COMPLIANCE)

Uyma Gerekçelerinin hükümleri, Mesleki Davranış Kuralları çerçevesinde mimar olarak mesleğin nasıl uygulanacağını belirler ve bu uygulama hakkı sadece Enstitü'nün Üye ve Meslek Üyeleri'ne tanınmıştır.

A.4. BASILI MALZEMELER VE BÜROLARIN TANITIMI

1. Üye, aşağıdaki nitelikteki basılı malzeme veya reklamları yayımlamamalı ve bu türden yayınlara neden olmamalıdır:

- a. Herhangi bir biçimde yanlış veya yanıltıcı olan yayınlar.
- b. Mimarlık mesleğinin itibarını zedeleyecek yayınlar.
- c. Diğer mimarlara karşı olumsuz etki yapacak yayınlar.

2. Üye, hali hazırda herhangi bir mimarın proje için görevlendirilmemiş olması koşuluyla, potansiyel müşterilere hizmet vermek üzere başvurabilir.

3. Üye, kendisinin veya ofisinin adının mimarları veya danışmanları içeren sınıflandırılmış bir listede yer almasına izin verebilir.

4. Üye, ofisinin ismini ofis mekanında sergileyebilir, tasarladığı yapıların üzerine bu ismi yazabilir ve aynı şekilde, inşaat halindeki yapıya uygun bir şekilde tanıtıcı levha asarak ofisin ismini sergileyebilir.

A.5. TİCARİ YÜKÜMLÜLÜKLER

1. Üye, mimar olarak mesleki sıfatıyla yaptığı işlerle herhangi bir çıkar çatışması ihtimali yaratmaması koşuluyla, her tür meşru ticari yükümlülüğe girebilir.

2. Uygulama alanında mimar olarak bağımsız danışmanlık yapan üye, yapmakta olduğu uygulamanın doğası ve ölçeğine uygun bir düzeyde mesleki sorumluluk sigortasına sahip olmalıdır.

A.6. MİMARLIK YARIŞMALARI

1. Mimarlık yarışması, iki veya daha fazla mimarın veya mimarlık şirketinin potansiyel bir müşteri veya girişimciye yönelik bir proje için, ücret ödenerek veya ödenmeksizin, tasarım sunmak üzere davet edilmesi sürecidir.

1.1. Mimarların, başkaları tarafından da bir dizi önerinin sunulacağı rekabetçi bir ortamda, sözkonusu

proje için tasarım yapması da bir çeşit mimarlık yarışması sayılabilir.

2. Üyeler yalnızca RIAI tarafından onaylanmış mimarlık yarışmalarına katılabilirler. Yarışma onayının RIAI tarafından üyelere duyurulmadığı veya aşağıda belirtilen şekillerde gerçekleşmediği durumda, yarışmaya katılmadan önce üyenin bu onayı soruşturup öğrenmesi gerekir.

2.1. Avrupa Mimarlar Konseyi'nin (ACE) bir üye kuruluşunun kendi ülkesinde açılan bir uluslararası mimarlık yarışmasını onaylaması halinde RIAI de o yarışmayı onaylamış sayılır.

2.2. Uluslararası Mimarlar Birliği'nin (UIA) bir uluslararası mimarlık yarışmasını onayladığını ilan etmesi halinde, RIAI de o yarışmayı onaylamış sayılır.

3. Üye, hazırlanmasına katılmadığı veya danışmanlık yapmadığı herhangi bir yarışma projesine ismini vermemelidir.

4. Üye, katıldığı mimarlık yarışmasının yönetmeliğine uymalıdır. Yarışma yönetmeliklerine uyumluluğun değerlendirilmesi, kayıt görevlisinin ve/veya Jüri/Değerlendirme Kurulu'nun takdirine bırakılmıştır.

5. Üye, değerlendirme süreci öncesinde, sırasında veya sonrasında, doğrudan veya dolaylı olarak, teslim edilen herhangi bir proje hakkında kamuoyu yoklaması yapmamalı veya alternatif bir öneri sunmamalıdır.

A.7. MİMARIN SEÇİMİ İÇİN YAPILAN GÖRÜŞMELER

1. Bir proje için mimar seçiminin yapılmasını amaçlayan bir görüşmeye davet edilen üyeler, henüz hangi mimarın görevlendirileceği belirlenmemişken, görüşme öncesinde, sırasında veya sonrasında, projeye ilişkin grafik veya başka bir biçimde tasarım sunmaktan kaçınmalıdır.

2. Bir proje için mimar seçimini gerçekleştirecek Görüşme Kurulu'nda yer alan bir üye, Davranış Kuralları'nı gözeterek ve Görüşme Kurulu sürecinin enstitünün o zamanki politikasına uygun bir şekilde yürütülmesini sağlamaya çalışacaktır.

EK B: DAVRANIŞ KURALLARI İLE İLGİLİ BELGELER

1. İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü'nün 1 Aralık 1909 tarihli Kuruluş Bildirgesi (Memorandum of Association).

2. İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü'nün 17 Aralık 1985 tarihli Kuruluş Tüzüğü (Articles of Association) ve özellikle Madde 23:

"Bu kurallarda yer alan hükümleri, Enstitü veya Konsey'in tüzüklerini veya Enstitü tarafından belirlenen Mesleki Davranış Kuralları'nı ihlal eden; veya Kon-

sey görüşüyle, mesleği veya kendi mesleki karakteri- ni aşağılayıcı bir davranış içine girdiği belirlenen; veya Konsey görüşüyle, mimarlık mesleği ile çelişki- li herhangi bir işe dahil olduğu belirlenen Öğrenci, Mimarlık Teknisyeni, Dışarıdan Üye, Üye, Meslek Üyesi, Onursal Üye, Onursal Meslek Üyesi, Emekli Üye veya Emekli Meslek Üyesi, yönetmeliklerle dü- zenlenecek çeşitli şekillerde, kınama, üyeliğin askı- ya alınması veya üyelikten çıkartılma gibi uygulama- lara maruz kalabilecektir. Ağır suçtan hüküm giymiş Öğrenci, Mimarlık Teknisyeni, Dışarıdan Üye, Üye, Meslek Üyesi, Onursal Üye, Onursal Meslek Üyesi, Emekli Üye veya Emekli Meslek Üyesi'nin Enstitü üyeliği bu nedenden dolayı doğal olarak sona ere- cektir."

3. İç Tüzük

Kuruluş Tüzüğü'nün 23. maddesi kapsamındaki kın- nama, üyeliğin askıya alınması veya üyelikten çıkar- ma da dahil olmak üzere, disiplin ve Mesleki Davra- nış ile ilgili her türlü konu, Konsey tarafından dikka- te alınacak, araştırılacak, değerlendirilecek ve kara- ra bağlanacaktır. Konsey, zaman zaman üyelerine duyuracağı, disiplin ve mesleki davranışa ilişkin pro-

sedürleri açıklayan Düzenleyici Belgeler (Standing Orders) kapsamında yürütülecek bu yasal işlemleri gerçekleştirmek ve düzenli olarak Konsey'e rapor vermek üzere bir Mesleki Davranış Komitesi'ni oluş- turacak ve yürütecektir.

Konsey'in bir üye hakkında yapılan şikayetin geçerli olduğu kanısına vardığı durumlarda, Konsey üyeyi uyarmak veya üyeliğinin askıya alınması veya üye- nin atılması konusunda karar alabilir. Bir üyenin uyarılması, üyeliğinin askıya alınması, üyelikten atıl- ması veya atıldıktan sonra yeniden üyeliğe kabul edilmesi ancak on iki oydan az olmamak koşulu ile oyların en az üçte ikisinin olumlu olması durumun- da gerçekleşebilir.

4. Disiplin Prosedürlerine İlişkin Düzenleyici Belgeler

Bu belgeler, İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü RI- AI'den temin edilebilir:

8, Merrion Square, Dublin 2
tel: +353 1 6761703
www.riai.ie

Yayınlar

Mimarlık ve Eğitim Kurultayı – III: Mimarlık ve Eğitimi Yeniden Yapılanırken

Işıl Çokuğraş, yay. haz., TMMOB Mimarlar Odası, Nisan 2006, İstanbul; 491 sayfa.

7-9 Aralık 2005 tarihlerinde İTÜ Taşkışla 109'da "Mimarlık ve Eğitimi Yeniden Yapılanırken" temasıyla düzenlenen üçüncü Mimarlık ve Eğitim Kurultayı oturumlarının bant çözümleri bir kitap halinde yayımlandı. Meslek uygulaması içinde yer alan mimarlar, mimarlık eğitimcileri, araştırmacılar ve konuyla ilgililerin yoğun katılımıyla gerçekleştirilen kurultay oturumları, mimarlık mesleği ve eğitimiyle ilgili çok güncel konuları ele alıyor: "Mimarlık Lisans ve Lisansüstü Eğitimi", "Mimarlıkta Uzmanlaşma", "Mimarlık Eğitiminde Akreditasyon", "Meslek Pratiği", "Sürekli Mesleki Gelişim", "AB-GATS Sürecinde Meslek Uygulaması", "Mimarlık Meslek Hukuku" ve "Türkiye Mimarlık Politikası". Her bir oturumda, kurultayın atölye çalışmalarını ve meslek ortamında konuyla ilgili olarak gelinen noktayı aktaran sunuşların ardından, davetli konuşmacılar değerlendirmelerini sunuyor ve katılımcılar soru ve görüşlerini aktarıyorlar. Kitapta Kurultay Sonuç Raporu ve Basın Bildirisi de yer alıyor. Ayrıca, Kurultay sırasında sunulma olanağı bulunamayan fakat kurultayda yapılan tartışmalar açısından önem kazandığı düşünülen "Türkiye'de Mimarlık Eğitimine İlişkin Bilginin Açığa Çıkarılması Sürecinde Veritabanı Oluşturma Çalışması" başlıklı bir araştırmaya da kitapta yer veriliyor.

Her üç kurultayla ilgili bilgi ve belgelere internet ortamında da ulaşılabilir: www.mo.org.tr/mek

Mimarlık Eğitiminde Uluslararası Boyutlar

Özge E. Bilginoğulları, Işıl Çokuğraş, yay. haz., TMMOB Mimarlar Odası, Nisan 2006, İstanbul; 63 sayfa.

Kitap, UIA 2005 İstanbul Kongresi programı içinde "Mimarlık Eğitiminde Uluslararası Boyutlar" başlığı altında dü-

zenlenen panelin bant çözümlerini içeriyor. Panel, Üçüncü Mimarlık ve Eğitim Kurultayı'nın Danışma Kurulu tarafından, UIA 2005 İstanbul Kongresi vesilesiyle Türkiye'ye gelecek mimarlık eğitimcileriyle birlikte bir etkinlik yapılması önerisinden hareketle, Kurultay kapsamında tartışılan konuların uluslararası katılımı birlikte irdelenmesi amacını taşıyor. Avrupa'da ve dünyada mimarlık eğitiminin geleceğini geniş bir çerçevede tartışan panelde konuyla ilgili olarak uluslararası boyutta gerçekleşen olaylar ve gelişmeler değerlendiriliyor. Mimarlık eğitimindeki ortak arayışların belgeleri; Magna Carta, Bologna, Prag ve UIA-UNESCO Deklarasyonu gibi, uluslararası kurumlar tarafından yayımlanan çeşitli deklarasyonlarla ilgili güncel gelişmeler de gözden geçiriliyor. Mimarlık eğitimi ve mimarlık pratiği, öğrencilerin gelecekte mimarlık mesleğine nasıl hazırlanması gerektiği, eğitim modeli, uluslararası hareketlilik, sürekli mesleki eğitim, Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS), akreditasyon konuları katılımcıların deneyimleri eşliğinde tartışılıyor.

UIA 2005 İstanbul'dan UIA 2008 Torino'ya Doğru

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Nisan 2006, İstanbul; 62 sayfa.

4 Ekim 2005 tarihinde Mimarlık ve Kent Şenliği kapsamında düzenlenen panel/forumun bant çözümünden oluşan kitap, Mimarlar Odası'nın Temmuz 2005'te ev sahipliğini yaptığı UIA 2005 İstanbul Kongresi'ne yönelik değerlendirmelerin yanısıra, bir sonraki kongre olan UIA 2008 Torino'ya ilişkin çeşitli fikirler içeriyor. Panelde temel olarak kongrenin Türkiye mimarlık ortamına etki ve katkıları sorgulanırken, forum kısmında bu değerlendirmelerden hareketle Torino Kongresi'ne hazırlık sürecine fikrîsel katkı veriliyor.

Yayınlar

Küreselleşme Sürecinde Kentlerin Tarihsel-Kültürel Değerlerinin Korunması: Türkiye-Bodrum Örneği

Dr. H. Perihan Kiper, Sosyal Araştırmalar Vakfı, Şubat 2006, İstanbul; 311 sayfa.

Perihan Kiper'in konuyla ilgili doktora çalışmasını yayına dönüştüren bu kitap, küreselleşme sürecinde tarihsel-kültürel değerlerin korunması sorununa ilişkin ayrıntılı bir araştırma sunarak, bu alandaki önemli bir eksikliği gidermesi açısından önem kazanıyor. Kitabın "Tarihsel-Kültürel Değerlerin Korunması" başlıklı birinci bölümü, koruma kavramı üzerine odaklanıyor. "Küreselleşme Olgusunun Kentlerin Tarihsel Kültürel Değerleri Üzerine Yansımaları" başlıklı ikinci bölümde, genel olarak küreselleşme kavramı ve küreselleşmenin kentsel çevreyle ilişkisi değerlendiriliyor. Son bölümde ise, "Türkiye Örneği" üzerinden ülkemizdeki koruma kuram ve uygulaması, küreselleşme sürecinde yaşadığımız kentsel dönüşümler, koruma alanında yaşanan sorunlar ve gelecek için öngörülebilecek yeni açılımlar tartışmaya açılıyor. Bu bölümde, küreselleşme sürecinin kent yönetimi, kent fiziksel mekânı ve kent sosyal yapısı üzerindeki etkileri Bodrum örneği üzerinden irdeleniyor. Araştırmanın tümünde, tarihsel ve kültürel değerlerin korunması sorununun, kent kimliği çerçevesinde hem uluslararası hem de ulusal boyutta bilimsel olarak büyük bir titizlikle ele alındığı göze çarpıyor. Ayrıca kitabın ek bölümünde yer alan kaynaklar, fotoğraflar ve dökümler, konuyu daha yakından ele almak isteyenler için kılavuzluk görevi görüyor.

Serbest Dolaşım ve Avrupa Birliği Mimarlık Meslek Hukukunun Değişimi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Ocak 2006, İstanbul; 31 sayfa.

Kitap, 4 Mayıs 2005'te gerçekleştirilen "Serbest Dolaşım ve AB Mimarlık Meslek Hukukunun Değişimi" başlıklı panel/forumun bant çözümünü içeriyor. Panel oturumları sırasıyla, "AB Mevzuatına Uyum çalışmaları", "Hizmet Ticareti ve AB Mevzuatına Uyum Süreci", "Serbest Dolaşımın Mi-

marlık Pratiğine Etkileri" ve "Serbest Dolaşımın Mimarlık Eğitimine Etkileri" başlıklarından oluşuyor. Oturumların sonrasında yer alan forum bölümünde yapılan tartışma ve değerlendirmeler ise toplantıdan çıkan sonuçları toplarmayı amaçlıyor. Toplantı, AB uyum sürecinde mimarlık meslek alanıyla ilgili gündemde olan konuları tüm boyutlarıyla ele alması açısından ve meslek çevresi, kamu kurumları ve eğitim çevreleri gibi konuyla ilgili çeşitli tarafları bir araya getirmesi açısından önem kazanıyor.

Danimarka-Pakistan Mimarlık Meslek Pratiği Karşılaştırması

Ed. Deniz İncedayı, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Ağustos 2004, İstanbul; 31 sayfa.

Kitap, Mimarlar Odası Büyükşehir Şubesi Eğitim ve Kültür Araştırmaları Mesleki Bilimsel Çalışma Kurulu (EKA-MBÇK) tarafından 19 Haziran 2003 tarihinde Yıldız Dışkarakol binasında düzenlenen konferansın bant çözümünü içeriyor. Konferansta, uzun yıllar Danimarka'da meslek uygulaması yapan ve Pakistan'daki mimarlık uygulaması konusunda deneyimi sahip olan Prof. Dr. Sümer Gürel, iki ülkenin bu bağlamda bir karşılaştırmasını sunuyor. Gürel'in sunuşu, her iki ülkedeki mimarlık eğitimi, mesleği uygulama koşulları, meslek örgütleri ve mimar profilleri hakkında aydınlatıcı bilgi sunuyor.

Rusya'da Mimarlık Meslek Pratiği ve Yeni Gelişmeler

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Nisan 2006, İstanbul; 34 sayfa.

Kitap, Mimarlar Odası Büyükşehir Şubesi EKA-MBÇK tarafından 12 Kasım 2003'te gerçekleştirilen konferansın bant çözümünden oluşuyor. Zeycan Önder'in konuk konuşmacı olduğu konferansta, Rusya'daki mimarlık meslek pratiğine, farklı dönemlerde değişen uygulama biçimlerini yansıtan tarihsel bir bakışın sunulmasının ardından, güncel olarak Rusya'da yoğunlaşmakta olan inşaat etkinliğinin farklı boyutları değerlendiriliyor.

Web Kaynakları

ULUSLARARASI BELGELERİ
www.mimarlarodasi.org.tr
ADRESİNDEN TAKİP EDEBİLİRSİNİZ...

Uluslararası Mimarlar Birliği (UIA)

<http://www.uia-architectes.org>

Birleşmiş Milletler İskân Programı

<http://www.unhabitat.org>

Birleşmiş Milletler Çevre Programı

<http://www.unep.org>

Avrupa Mimarlar Konseyi (ACE)

<http://www.ace-cae.org>

Avrupa Mimarlık Politikaları Forumu

<http://www.architecture-forum.net>

Avrupa İnşaat Teknolojisi Platformu

<http://www.ectp.org>

Avrupa Yapı Performansı Direktifi Ortak Eylem Platformu

<http://www.epbd-ca.org>

Avrupa Bölgesel ve Kentsel Sürdürülebilirlik Bilinçlendirme Programı (RAISE)

<http://www.raise-eu.org>

İrlanda Mimarlar Kraliyet Enstitüsü

<http://www.riai.ie>

Avustralya Mimarlar Kraliyet Enstitüsü

<http://www.architecture.com.au>